

Inhoudstafel

1	Doelstelling	1
2	Voorwaarden	1
2.1	<i>Indicaties</i>	1
2.2	<i>Contra-indicaties</i>	1
2.3	<i>Bevoegdheden</i>	1
3	Uitvoering	1
3.1	<i>Vorbereiding</i>	1
3.1.1	Benodigdheden	1
3.1.2	Aanvraagformulier invullen	2
3.2	<i>Uitvoering</i>	2
3.2.1	Gebruik waste-buis	2
3.2.2	Volgorde bloedtubes	2
3.2.3	Bloedafname via centrale katheter	2
3.2.4	Bloedafname via PICC	3
3.2.5	Aandachtspunten	3
3.3	<i>Nazorg en opvolging</i>	3
3.3.1	Transport	4
3.3.2	Tarifiering	4
4	Mogelijke verwickelingen	4
5	Gerelateerde documenten	4
5.1	<i>Wetgeving</i>	4
5.2	<i>Wetenschappelijke literatuur</i>	4
5.3	<i>Bijbehorende documenten</i>	4
5.4	<i>Achtergrond</i>	4
6	Definities en afkortingen	4
7	Verantwoordelijke	4

1 Doelstelling

Techniek voor het correct afnemen van bloedstalen langs een [centrale katheter](#).

2 Voorwaarden

2.1 Indicaties

Medisch voorschrift!

Enkel op individueel medisch voorschrift en omwille van specifieke medische redenen mag bloed afgenomen worden via een centrale katheter.

2.2 Contra-indicaties

2.3 Bevoegdheden

Een VK mag een bloedafname uitvoeren op medisch voorschrift.

3 Uitvoering

3.1 Vorbereiding

3.1.1 Benodigdheden

- luer adapternaald

	Bloedafname langs centrale katheter en PICC	Klinische procedure
		3.0.0
		16/05/2017

- naaldhouder
- bloedtubes
- naaldencontainer
- steriel afsluitdopje
- voorgevulde spuit van 10 ml
- niet-steriele handschoenen
- alcoholische 2% chloorhexidine wipe
- bedbeschutting
- aanvraagformulier voor bloedonderzoek
- plastic zakje per aanvraagformulier (gemeenschappelijk aanvraagformulier → één plastic zakje)

3.1.2 Aanvraagformulier invullen

De arts is verantwoordelijk voor het aanvragen van onderzoeken; bijgevolg vult de arts het aanvraagformulier volledig in (meestal in DOTS). Dit geldt ook bij dringende, niet-geplande staalnames.

3.2 Uitvoering

3.2.1 Gebruik waste-buis

Bij een bloedname uit een [centrale katheter](#) wordt als eerste een waste-buis afgenomen. Tenzij de bloedname gecombineerd wordt met afname [hemoculturen](#) → in die situatie wordt de dode ruimte opgevangen in de hemocultuurflesjes (!) en is dus géén waste-buis nodig.

De waste-buis wordt weggeworpen.

Opmerking: op een waste-buis kunnen sowieso geen labo-bepalingen gebeuren!

3.2.2 Volgorde bloedtubes

1. [hemoculturen](#) (eerst aëroob, dan anaëroob)
2. waste-buis (wit) (*niet noodzakelijk als er een hemocultuur aan voorafgaat*)
3. stollingsbuis (Na-citraat, blauw)
4. serum gelbuizen (geel)
5. Li-heparine (groen)
6. EDTA (paars)
7. fluoride (grijs)

3.2.3 Bloedafname via centrale katheter

- aan bed van de patiënt: [controle van de identiteit van de patiënt](#) aan de hand van de identificatiearmband,
- [handhygiëne](#),
- niet-steriele handschoenen aandoen,
- hulsje van adapternaald verwijderen, en wegwerpen,
- adapternaald in naaldhouder schroeven,
- afsluitdopje van driewegkraan verwijderen en wegwerpen,
de bloedafname gebeurt in principe via het meest proximale kraantje (driewegkraantje het dichtst bij de punctieplaats)
- hub ontsmetten met alcoholwipe en wipe rond hub laten,
- lopende infusen stopzetten
- tweede huls van de adapternaald verwijderen
- wipe van hub verwijderen en naaldhouder met adapternaald op driewegkraan monteren,
- bloedtubes aanbrengen en vullen:
 - *waste-buis als eerste, om infuusvloeistof uit distaal gedeelte van de leiding te verwijderen; minimaal 2 x de dode ruimte,*

	Bloedafname langs centrale katheter en PICC	Klinische procedure
		3.0.0
		16/05/2017

- *de bloedtubes volledig vullen d.m.v. het vacuüm tot de bloedflow stopt,*
- *alle tubes enkele malen kantelen (niet schudden)!*

BIJ CONTINU HEPARINETOEDIENING VIA CENTRALE KATHETER:
MINIMUM 5 ML OF 6 X DE DODE RUIMTE ALS 'WASTE' VERWIJDEREN!

- adapternaald en naaldhouder ontkoppelen van driewegkraan
- spoelen van de katheter met voorgevulde spuit met NaCl 0,9 %: zie procedure in DocBase: "[Onderhoud van intraveneuze katheters: spoelen van katheters en plaatsen van een lock of slot op de katheter met behulp van NaCl 0,9%](#)";
- *indien ná de bloedafname niet alle bloedresten uit de driewegkraan kunnen verwijderd worden, moet deze vervangen worden,*
- nieuw steriel afsluitdopje plaatsen,
- infuus herstarten,
- naaldhouder van adapternaald losschroeven,
- adapternaald in naaldencontainer werpen.

3.2.4 Bloedafname via PICC

- **spoel het lumen dat gebruikt wordt vóór de bloedafname met voorgevulde spuit 10 ml NaCl 0,9%;** bij meerlumen-katheter de klem op de andere lumens sluiten.
Opmerking:
Hemoculturen worden niet via de PICC afgenomen wegens een hoger risico op contaminatie van de hemoculturen.
Indien perifeer aanprikken onmogelijk is, dan pas wordt de PICC gebruikt om hemoculturen af te nemen. Dan wordt er niet vooraf gespoeld want de eerste 10 ml wordt ook behouden om in de hemocultuurflesjes over te brengen.
- ontsmet de katheterhub met alcoholwipes.
- aspireer rustig: gebruik een spuit van 10 ml (GEEN spuit van 20 ml) of een droge tube 10 ml met het Vacutainer®-systeem: verwijder deze spuit of tube.
- neem de nodige tubes; de bloedafname kan iets trager zijn door lengte katheter.
- na het afnemen van de nodige tubes: spoel de katheter pulserend met 20 ml NaCl 0,9% (pulserend = 2 ml in, dan stop, terug 2 ml in, dan stop enz.).
- spoel elk lumen dat niet in gebruik is op dezelfde manier; 10 ml NaCl 0,9% volstaat hier.
- lock elk lumen dat niet in gebruik volgens het voorschrift van de arts of volgens de procedure "[Onderhoud van intraveneuze katheters: spoelen van katheters en plaatsen van een lock of slot op de katheter met behulp van NaCl 0,9%](#)".

3.2.5 Aandachtspunten

- het gebruik van het opgegeven materiaal is van essentieel belang voor:
 - preventie van [prikaccidenten](#) en bloedgerelateerde infecties,
 - het bekomen van een gesloten systeem,
- nooit naalden recappen,
- driewegkraantjes waarlangs bloedafname gebeurt: om de 24 uur vervangen,
- afname van [hemoculturen](#) via een driewegkraantje dient te worden vermeden omwille van risico op contaminatie; [hemoculturen](#) worden bij voorkeur perifeer geprikt,
- het kantelen van ALLE tubes (NIET schudden) is noodzakelijk om het bloed goed met het additief te mengen,
- bij de afname van [hemoculturen](#) is het essentieel dat er voldoende bloed, maar niet teveel bloed wordt afgenomen: minimum 5 ml en max. 10 ml bloed bij volwassenen en bij voorkeur minimum 4 ml bloed bij kinderen (te zien op markeringen op flesjes).

3.3 Nazorg en opvolging

	Bloedafname langs centrale katheter en PICC	Klinische procedure
		3.0.0
		16/05/2017

3.3.1 Tarifiering

- de bloedafname langs centrale katheter is niet tarifeerbaar,
- wel tarifeerbaar:
 - ['plaatsen centrale katheter'](#),
 - materiaalkosten voor de bloedafname bij ambulante patiënten.

4 Mogelijke verwikkelingen

5 Gerelateerde documenten

5.1 Wetgeving

5.2 Wetenschappelijke literatuur

5.3 Bijbehorende documenten

Procedure [Centrale katheter en PICC lijn](#)

Procedure [Hemoculturen](#)

Procedure [Identificatie van patiënten](#)

Procedure [Handhygiëne](#)

Procedure [Accidenteel contact met bloed of andere lichaamsvochten \(prikaccident\)](#)

Procedure [Onderhoud van intraveneuze katheters: spoelen van katheters en plaatsen van een lock of slot op de katheter met behulp van NaCl 0,9%](#)

5.4 Achtergrond

6 Definities en afkortingen

7 Verantwoordelijke

Directeur patiëntenzorg
Medisch directeur
Ziekenhuishygiëne